

'T

V O S S

KE

MAANDBLAD van de V-O-S-S

VRIENDEN v/h

OPENBAAR

STADS- en

STREEKVERVOER

REDAKTIE : 1 JULI 1981

JULI '81

't VOSSke nr 4

Verantwoordelijke uitgever : DE CEULAERDE JACQUES
MERCATORSTRAAT 132/30
2000 ANTWERPEN

Maandblad van de "Vrienden v/h Openbaar Stads- en Streek-
vervoer" ofwel de VOSS.

Niets uit dit blad mag worden overgenomen zonder schriftelijke toestemming van het bestuur.

Alle, door de leden, ingezonden informatie valt onder de verantwoordelijkheid van de inzender.

=====

Vanwege het bestuur :

Om het geld uit onze klubkas op te krijgen gaan we, in de loop van de maand mei 1982, naar Wuppertal. Van deze uitstap betalen wij voor 10 à 15 leden de reiskosten. Deze reis kost momenteel 1390 F, per trein heen en terug.

We gaan in een lang weekeinde en nemen dan één overnachting. Hiervoor plus twee dagen eten dient U slechts 1500 F te betalen. Bovendien zijn er nog tal van verrassingen terplaatse voorzien.

Op deze reis, waarvoor men echter wel ten minste zes maanden lid moet zijn, komen wij in ons nummer van november nog wel terug.

Op het ogenblik beschikt onze klub over ongeveer 4000 foto's over de Antwerpse tram. Deze zijn steeds ter inzage van onze leden op het secretariaat, ook voor informatie is men steeds welkom.

Als U schriftelijke inlichtingen wenst, gelieve dan een postzegel voor antwoord in te sluiten.

Klubnieuws :

Vergaderingen : 4.8: "Boem" dia-avond + bespreking van h. reglement.

1.9: Onze Antwerpse Buurtspoorwegen (vervolg) door R. Poet.

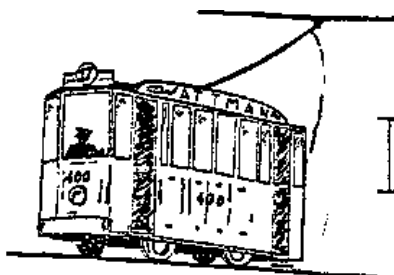
6.10: Antwerpse trolleybussen en autobussen.

3.11: Dia's over Wuppertal en verdwenen Duitse trams.

Nieuwe leden :

Dom M., De Keyser R., De Coster G., Van Den Dungen J.,
Van Hooeydonck.

M I V

I N F O

MIVA :

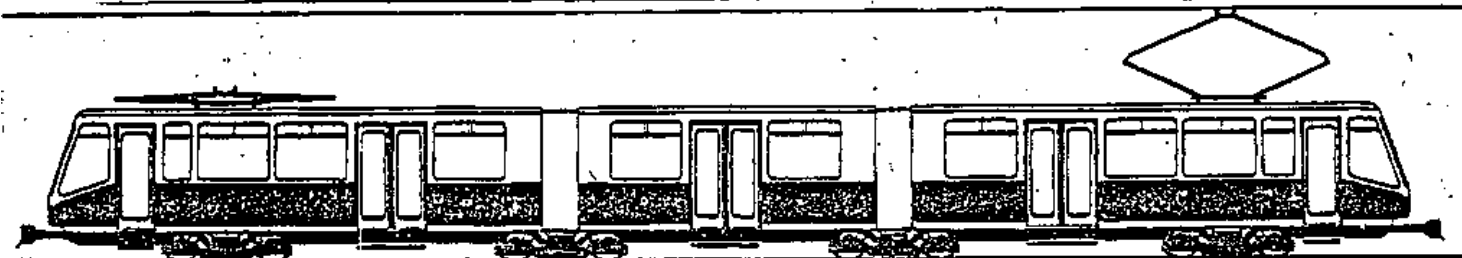
-
- 28.5 : Omstreeks 7.29u kwam op het kruispunt J. De Voslei J.V.Rijswijklaan een tram van lijn 2 in aanrijding met een vrachtwagen, welke door het rode licht was gereden.
De vrachtwagen die met straatstenen geladen was, verloor een deel van zijn lading. Bovendien vloei-
de heel wat van zijn brandstof uit de gescheurde tank. De brandweer had ongeveer 2 uur nodig om het kruispunt weer vrij te krijgen.
Door dit ongeval liepen de lijnen 2, 25, 25Bis, 26 en 27 weereens heel wat moeilijkheden op.
- 2.6 : Sinds deze datum rijden de bussen van lijn 9 en 16 terug in de twee richtingen door de Mercatorstraat. De halte van de lijnen 17 en 27 op de Belgiëlei 17/19 werd verplaatst naar de busstrook in de Mercatorstraat, 30m voorbij de Van den Nestlei, ter hoogte van de Brialmontlei. Hier kwam een gemeenschappelijke halte voor de lijnen 9, 16, 17 en 27.
- 2.6 : Omstreeks 21u40 brak de as van een wagen op lijn 2 in het metrostation "Diamant".
De tram ontspoorde en raakte gekneld tussen het peron en de sporen. Daar er op deze plaats onvoldoende ruimte is om de kraanwagen te gebruiken, diende de kleine hulpwagen de tram weer in het rechte spoor te zetten. Deze werken die nog eens extra bemoeilijkt werden door de lage plafonds duurde tot een stuk in de nacht (ongev. 1u30).
De lijnen 2 en 15 werden omgeleid via lijn 7 naar de Groenplaats.
- 16.6 : De volgende halten werden afgeschaft :
- Lijn 6 : E. Van Dijckkaai 30/31 - St Jansvliet.
  - Lijn 34: Jordaenskaai - afdak 22.
  - Lijn 9 : richt. Amsterdamstr Posthofbrug - RTT geb. Minderbroedersrui 3/5
  - richt. Fruithofl. Minderbroedersrui 6/8 Posthofbrug - RTT gebouw.
  - Lijn 17: Eglantierl t.h.v. Seringenlaan in beide richtingen.
  - Lijn 18: Posthofbrug in beide richtingen.
  - Lijn 19: richt. Schotensteenweg : Bisschoppenhofl. 212 Bar. Leroystr. 74

Lijn 26: Eglantierl./Seringenl. in beide richtingen

Een blik in de toekomst :

Miva heeft het ontwerp van nieuwe trams bekend gemaakt. Het zijn dubbel gelede éénrichtingswagens, met een capaciteit van 50 zit- en 110 staanplaatsen berekend aan 4 mensen per vierkante meter of 165 staanpl aan 6 per m². Ze zijn 28,27 m lang met drie brede dubbele deuren van 1,5 m en twee enkele deuren van 85 cm breed. Deze gaan naar buiten toe open en schuiven naast de wand. Er is een uitschuifbare trede om het opstappen vanop straatniveau te vergemakkelijken. Met deze wagens zal met drie gekoppelde trams kunnen gereden worden. De bestuurder zit afgesloten, in een cabine, ter bescherming van agressieve reizigers.

De koestprijs wordt op 35 à 40 miljoen per tram geschat. Het zijn sneltrams, wat niet wil zeggen dat ze vlug kunnen rijden maar, door het oponthoud aan de halten te beperken wordt de gemiddelde rijtijd verkort.

Zitplaatsen: 50
 Staanplaatsen: 110 (4/m²)
 165 (6/m²)

SNELTRAM
 STUDIE PROTOTYPE

MIVG :

-
- 27.4 : Men is begonnen met de bouw van een onoverdekte busgarage naast het nieuwe administratie gebouw. Aan de overkant van de Brusselsesteenweg zal later een trolleybussenstelplaats komen.
- 11.5 : Men heeft het huisje voor de koerman gesloopt en is nu bezig de muur langs de Brusselsesteenweg af te breken. Het oude ontvangstgebouw zal begin augustus ook volgen.
- 14.5 : Volgens de plaatselijke kranten zal de Mivg vanaf 1 juni op alle trams en bussen drie plaatsen voorbehouden voor bejaarden, mindervaliden en zwangere vrouwen.

De MIVG wil gelede trolleybussen invoeren op een proeftraject tussen het stadscentrum en Gentbrugge.

NMVB :

Het eerste gekoppelde stel dat in Oostende vertrok op 25 mei 1981 was vermoedelijk nrs 6104+6105.

Volgens een krantenbericht van 13 juni zal eind juni de eerste gelede bus in dienst komen. Deze zal rijden op de lijn Hamme - Antwerpen of St Niklaas Temse - Antwerpen.

De Buurtspoorweg bestelde 56 gelede bussen bij Van Hool. Er komen deze maand twee in dienst gevolgd door nog eens zes in juli. Zij zullen ongeveer 2500 km rijden op de hoger genoemde lijnen. Later gaan zij naar de lijnen Brussel - Grimbergen (16 stuks) en Brussel - Wemmel. Voor Bergen - Boussu - Dour zijn er 10 bestemd en voor Luik - Bassenge 4. De overige 26 blijven voor Hamme - Antwerpen en St Niklaas - Temse - Antwerpen. Eind dit jaar moeten alle 56 bussen geleverd zijn.

De lengte is 17,35m en er zijn 60 zitplaatsen, de deuren moeten door de reizigers zelf worden geopend. Om de achterdeuren en de zijkant van de wagen te kunnen zien beschikt de bestuurder over een gesloten TV circuit.

Op 1 juli hoopt de NMVB in Brugge met de citybusjes te starten.

(Zie plan op de volgende bladzijde).

De midibus reed in Mortsel op :

27 mei van 8 tot 12u30 vanaf het Lobbesplein, Soeteweestr, Pieter Poppestr, Hof Savelkoul, Liersesteenweg, Heldenhuldel, Vuurkruisenl, Drabstr naar het Gemeentehuis.

3 juni tussen 8 en 13 uur vanaf Rozentuyn, Meidoorn, Drabstr, Vuurkruisenl, Heldenhuldel, Liersesteenweg tot aan het Gemeentehuis.

De Miva wou deze bus ook laten proefrijden omdat men er belangstelling voor heeft maar kreeg geen toelating.

HTM - Den Haag :

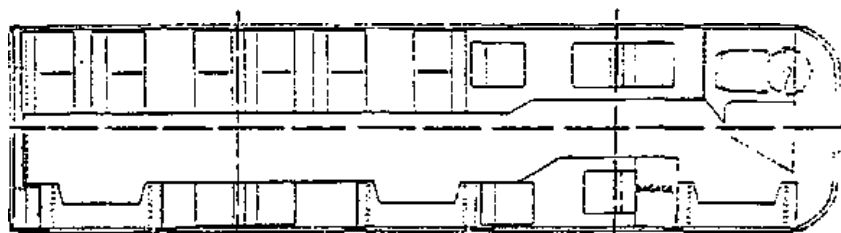
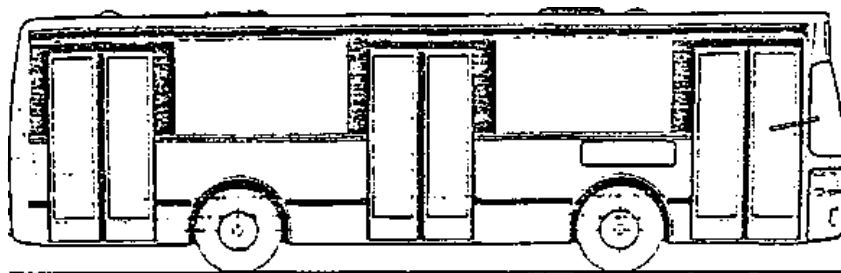
Op 27 mei eindigde de staking welke juist drie weken heeft geduurd. Een dag later gingen alle bestuurders weer aan het werk. Er was door alle partijen wat water bij de wijn gedaan. Het compromis werd door de meerderheid van de staker aanvaard, slechts een kleine groep verzette zich. Deze trachte op te vallen door kabaal te maken. Zij sleurden de tafellakens van de vakbondsbestuurtafel en ramde daarna de tafels in elkaar.

De rails en bovenleiding waren reeds voordien nagezien en er kon dus onmiddellijk met de trams gestart worden. De groeven van de rails waren reeds schoongezogen door de zuigauto. De hele nacht van 26 op 27 mei heeft de ex 1217,

omgebouwd tot railslijpwagen, het hele net afgereden om de roest van de rails te krijgen.
Van de bussen moesten ongeveer 30 batterijen worden opgeladen.

Aanvankelijk reden de trams en bussen leeg, omdat er niemand durfde meerijden, er was politie toezicht aan de stelplaatsen.

Beschrijving van de midibus :

Deze kleine stadsbus, met beperkte breedte (2,20 m) werd gebouwd volgens de meest vooruitstrevende technologische principes.

Afmetingen	: lengte	: 8.765 mm	Kapaciteit : 19 zitplaatsen
	wielbasis	: 4.000 mm	31 staanplaatsen
	breedte	: 2.200 mm	TOTAAL : 50 plaatsen
	hoogte	: 2.750 mm	
	vloerhoogte:	540 mm	

Technische fiche : motor 124 kW (168 PK) - automatische versnellingsbak
met ingebouwde vertrager - volledige luchtvering -
integraal pneumatische remmen

Verschillende opties en uitvoeringen zijn leverbaar

MET 't VOSSke IN DE HAND, KOM JE DOOR 't GANSE LAND !

BET - Rotterdam :

Hier voert het personeel, om dezelfde reden als waarvoor de HTM drie weken heeft gestaakt, al enige weken een gratis vervoer aktie. De trams en bussen rijden normaal maar men kan niet betalen, ook de kaarten kunnen niet geknipt worden.

Dit kost de gemeente Rotterdam elke dag ongeveer 150.000 gulden.

Maar ! ... nu komt het grappige ! In de praktijk blijkt dat de kosten verbonden aan het drukken van de tikkettjes, kaarten, de hele romslomp daaromheen, administratie, controles enz.. Nét zoveel of zelfs iets meer kosten. Als konklusie kan men hieruit trekken dat men dan beter gratis kan laten rijden.

(Informatie over Nederland mr de Bock).

Moskou :

In het weekeinde van 6 - 7 juni werd met de metro de vijftig miljardste passagier vervoerd.

Deze metro kwam in gebruik in 1935 met één lijn, deze was 11 km lang en telde 13 haltes. In dat jaar vervoerde men gemiddeld 117.000 man per dag.

Nu maken dagelijks 6,5 miljoen mensen gebruik van de metro in Moskou. De totale lengte is nu 184 km en er zijn 115 haltes.

(Informatie Gazet Van Antwerpen van 10.6.81)

Uitstap van een Zurenborgs groot gezin naar de dierentuin

Zondagmorgen 9u28. Op de Draakplaats een groot gezin al spurtend richting brug, naar de halte van lijn 11. Op de Tramplaats komt een tram in volle vaart aanbollen; eveneens richting brug. Wie zal het halen ? Het zijn de water en bloed zwetende ouders met hun 6 spruiten, variërende tussen de 2 1/2 en 7 jaar, die nog net op tijd arriveren, gelukkig zonder veel kleerscheuren. Slechts 3 van de 6 kinderen heffen op dit ogenblik een huilconcert aan en de kleinste is bezweken "onder de druk van de omstandigheden", wat duidelijke sporen op zijn broekje nalaat.

9u30. De wattman kijkt glimlachend naar al dit typisch gedoe. Pa helpt zijn telgen één voor één op het voertuig en terwijl hij met een zucht van verlichting de laatste op de trede tilt, is de eerste alweer uitgestapt langs de openstaande achterdeur en staat heel geamuseerd dit tafereeltje gade te slaan. Tumult! Pa stapt terug af en geeft het deserteurke zulk een draai om de oren, dat onze jongen zijn fonkelnieuw "kluchtzangerke" (strikje) op zijn neksken hangt. Dit lokt een hevig protest uit van de zijde van Ma, die haar prestigie wenst op te houden.

9u32. De wattman lacht nog. Ma zal betalen! "Ik heb een kaart" zegt ze met een verontschuldigend knikje tegen de

"driver". Ma begint vastberaden in haar sacche te zoeken...maar vindt geen kaart. De voerder behoudt ondanks deze tegenslag zijn professionele glimlach.

9u34. Ma zoekt nog altijd! De glimlach van onze wattman verflauwt. Inmiddels is het huikorkest achter in de ^{crans} bus met twee leden versterkt, omdat die drommelse tram maar niet wil doorrijden. Pa, die nu zweet van de zenuwen, poogt op hardhandige wijze de orde te handhaven. Ma geeft -na haar vergeefse pogingen om de bewuste kaart te vinden- haar handtas aan Pa en trekt de traditionele familiezak (van groot formaat) van onder een bank uit. Na eerst al de eetwaren: appels, pruimen, broodjes, chocolade, flesjes coca-cola en dergel. uitgeladen te hebben, diept ze achtereenvolgens uit de zak op : een klokhuis van een appel, een zwembroekje van Pa, een stuk zeep, een plastic broekje van de kleinste, een rantsoenkaart van in de oorlog en nog wat rommel, en helemaal onderaan... de langgezochte kaart.

9u36. De bestuurder trekt een lang gezicht. De bewuste kaart is namelijk vol. Dan maar betalen, Ma geeft 1000F. "Kant niet weergeven", zegt het slachtoffer van zijn plicht in een uiterste poging om zijn zelfbeheersing te bewaren. Ma vraagt geld aan Pa, maar die gebaart van krommen haas, want, als hij nu betaalt, flitst het door zijn geest, komt zij er achter dat hij van zijn loon snoeit. Met een kortdaat gebaar ritst de wattman de 1000F uit Ma haar handen en geeft voor 100F klein geld, een hoop 20 F stukken en de rest in briefjes weer. Ma, onthutst door dit plots gebaar, gaat al mopperend met de beide handen vol geld haar kroost vervoegen achter in de tram.

9u38. Met een woeste schok zet de verbolgen bestuurder zijn tram in beweging. Gevolg: Ma belandt met een sierlijke zwaai midden in haar familie en al het geld ontsnapt haar steunzoekende vingers en baant zich een weg tussen de voeten van de medereizigers. Op slag en stoot zitten de 6 bengels tussen de banken en talrijke voeten, op zoek naar de vrijheid zoekende muntstukken. Een gevecht in regel ontstaat als er twee naar dezelfde frank grijpen. Pa, begint nu te zieden van woede, roept zijn telgen tot de orde en loopt als een briesende leeuw tussen de banken, links er rechts gul van zijn vaderlijk recht gebruik makend. Hierbij trapt hij -onvrijwillig- op tenen en stampt tegen schenen van onschuldige medereizigers. Geweldig protest ! Eindelijk na de nodige verontschuldigen en een laatste order, kort maar krachtig, aan het adres van zijn teergeliefde nazaten is de orde hersteld, en heeft de familie het einde van de eerste "etappe" bereikt.

Tot grote verbazing van al de reizigers gebeurt de ontruiming van de tram, vlug en ordelijk, en staan moedige ouders met hun lieverds terug op de begane grond.

Guitig schittert de zon aan een wolkenloze hemel en overgiet met haar stralen, een "heerlijke en onbezorge vakantiedag" tegemoet ziende, gelukkige familie.

De wattman van zijn kant, heeft zijn glimlach weergevonden.

(Uit TAO-Band november 1956).

Reizen en uitstappen :

Op 5 juli bezoeken wij het trammuseum te Schepdaal bij Brussel. Hiervoor komen we bijeen om 9 uur aan de roltrap in Cetraal Station. De prijs naar Brussel is 204 F (heen en terug).

De 26 ste juli gaan we naar Han waar een stukje bewaard gebleven Buurtspoorweg in oorspronkelijk rood-witte kleur te zien is. Tevens bezoeken we de grotten en daarna een kleine tramdepot van de Buurtspoorweg.

De prijs, die zeker ook weer zeer laag zal zijn, verneemt U later wel.

Wie mee wil laat het ons a.u.b. zo vlug mogelijk weten en bezorgt ons (de inmiddels traditioneel geworden) 200 F voorschot.

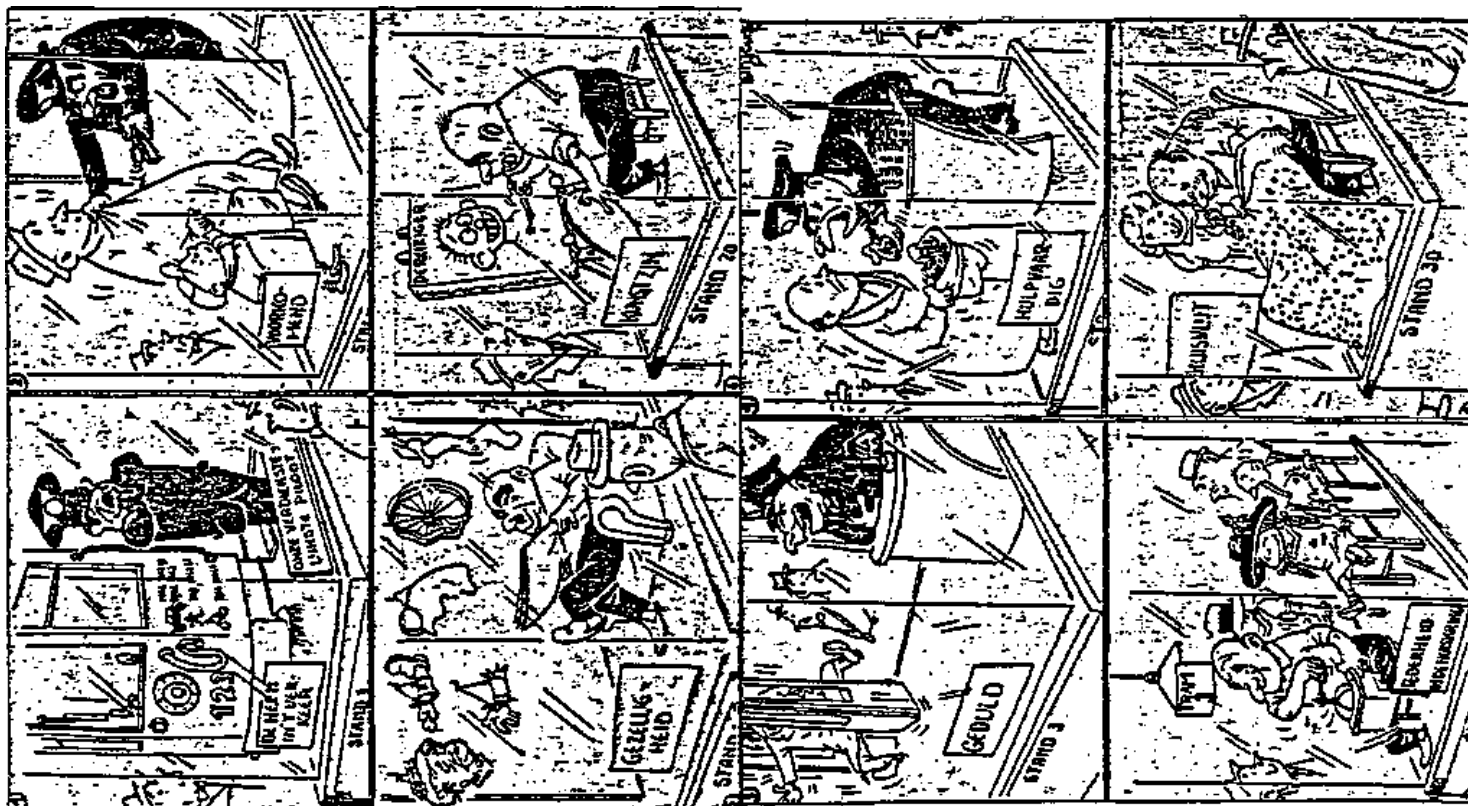
Het uur van vertrek melden wij U samen met de prijs.

2 augustus, terug naar Schepdaal, uur en plaats van bijeenkomst is het zelfde als voor 5 juli.

Voor 16 augustus wordt het, als er voldoende belangstelling is, Han. Anders gaan we weer naar Woluwe en het museum stoomtreintje in Vilvoorde.

Voor september hebben we op 21 de trolleybusmaatschappij van Arnhem.

Ook op 6 oktober brengen een bezoek aan deze maatschappij. Dit dient echter ook weer in de week te gebeuren.

Laatkomend Miva-bericht:

Vanaf 28.6.81 worden de volgende wijzigingen doorgevoerd :

- 1) De eindpunthalten der lijnen 16, 17, 27 en 32 op het Astridpl. vervallen en worden verplaatst naar de Pelikaansstr. aan de zijuitgang van het Centraal Station.
Voorlopig is het eindpunt voor de inrit van de Postgarage. Later zal er een installatie komen om, door de bus, het verkeerslicht t.h.v. de voetgangersoversteekplaats te beïnvloeden.
- 2) Lijn 18 krijgt zijn eindpunt aan de vluchtheuvel van lijn 32, voor het station.
- 3) Lijn 23 - halteverplaatsing :
Richting Luchtbal: de halte aan de Elisabethzaal verhuist naar de vluchtheuvel bij lijn 31.
Richting Zuid : blijft aan de Statiestraat.
- 4) Trajektwijziging lijn 19/20 :
Lijn 19: eindpunt Astridplein vervalt en wordt nu Van Stralenstr. 10 (zijde Kon. Atheneum). Vervolgens rijdt de bus (als lijn 20) via de Fr. Rooseveltpl., Van Ertbornstr., Quellinstr en verder normale reisweg.
Lijn 20: vanaf kruispunt Pl. Moretuslei/Simonsstr, recht door over de Pl. Moretusl., Q. Matsijsl., Maria Theresialei, Frankrijkl met eindpunt Fr. Rooseveltpl/Italiëlei en vervolgens als lijn 19 over de huidige reisweg.
Halten :
Q. Matsijsl. 47/48 en 11/12 beiden aan lijn 32 verder op de Frankrijkl. nr 17/19.
- 5) Trajektwijziging lijn 32 richting Centraal Station :
Door het verplaatsen van het eindpunt naar de Pelikaansstr. wordt de reisweg, naar C. ST, als volgt :
Vanaf Nerviërsstr via de Belgiëlei over de busstrook Mercatorstr., Simonsstr en Pelikaansstr.
Halten :
Aan de huidige stopplaatsen der lijnen 16, 17 en 27.

In juli en augustus zal een buspendel rijden tussen de Zoo en de Flandria, aan de Ernest Van Dijckkaai, zonder tussenhaltes. Er is om het uur een vertrek voorzien met als eerste om 9 u aan de Dierentuin en het laatste om 17u30 aan de Flandria. Het is ook mogelijk dat er om de 40 min. een vertrek komt, volgens de dienstregeling van de Flandria-bussen.

Door de vernieuwing van de Biegemsesteenweg en de Wilrijkstr rijden de bussen van lijn 17 en 25 sinds 3.6 rond langs de Drie Eikenstr.
Hierdoor reden de hoger vernoemde lijnen voor het laatst over "Het Weggeske" op 2 juni 1981, aangezien er een nieuwe baan zal liggen wanneer zij weer hun normaal traject gaan volgen.